

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ДРУГОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ХУДИК МИКОЛА ПАВЛОВИЧ
УХВАЛА

03 лютого 2021

Київ

544/0/18-21

Член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Худик Микола Павлович, здійснивши попереднє вивчення дисциплінарної скарги Бережного Дмитра Вікторовича стосовно суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Пескова В'ячеслава Геннадійовича, Білоуса Володимира Володимировича, Погребняка Володимира Яковлевича,

встановив:

1 вересня 2020 року до Вищої ради правосуддя за вхідним № Б-3595/2/7-20 надійшла дисциплінарна скарга Бережного Д.В. на дії суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Пескова В.Г., Білоуса В.В., Погребняка В.Я. під час розгляду справи № 920/618/17.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу справи між членами Вищої ради правосуддя від 1 вересня 2020 року вказану скаргу передано мені для проведення попередньої перевірки.

Статус, повноваження, засади організації та порядок діяльності Вищої ради правосуддя визначаються Конституцією України, законами України «Про Вищу раду правосуддя» та «Про судоустрій і статус суддів».

Статтею 108 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та статтею 42 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» встановлено, що дисциплінарні провадження щодо суддів здійснюють Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя; дисциплінарне провадження, зокрема, включає попереднє вивчення матеріалів, що мають ознаки вчинення суддею дисциплінарного проступку.

Відповідно до частини першої статті 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону та наявності підстав, визначених пунктами 1-5 частини першої статті 44 цього Закону, повертає дисциплінарну скаргу скаржнику.

Вимоги до дисциплінарної скарги та порядок її подання встановлено статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Зокрема, пунктами 3, 4 частини другої вказаної статті встановлено, що скарга повинна містити конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного проступку, який відповідно до частини першої статті 106

цього Закону може бути підставою для дисциплінарної відповідальності судді, а також посилення на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені скаржником відомості.

У скарзі зазначено, що судьями Верховного Суду Песковим В.Г., Білоусом В.В., Погребняком В.Я. (у складі колегії суддів Касаційного господарського суду) ухвалено незаконні судові рішення під час розгляду справи № 920/618/17, чим допущено порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Зокрема, вказаними судьями у цій справі прийнято постанову від 19 квітня 2018 року по суті спору та ухвалу від 26 червня 2018 року про виправлення описки в зазначеній постанові, а саме виключено з пункту 2 резолютивної частини постанови слова: «та рішення Господарського суду Сумської області від 20 липня 2017 року».

При цьому скаржник вказує, що безспірним фактом є те, що зміст резолютивної частини постанови (до виправлення описки) повністю відповідає її резолютивній частині, оскільки в резолютивній частині постанови було зазначено про відмову у позові, а в пункті 24 її мотивувальної частини вказано, що рішення суду першої інстанції є незаконним.

На переконання скаржника, внаслідок постановлення ухвали про виправлення описки зміст постанови суду касаційної інстанції змінений на протилежний в частині юридичної сили рішення суду першої інстанції, оскільки таке рішення відповідно до постанови суду було скасовано, а згідно із ухвалою суду його юридична сила була поновлена. Таким чином, як зазначає скаржник, фактично відбувся перегляд судової справи, тобто скасування рішення, яке є остаточним, та ухвалення нового рішення, протилежного за своїм змістом, чим порушено принцип юридичної визначеності.

Скаржник вказує, що описка, якої припустилися судді, істотно змінила суть рішення і, таким чином, негативно вплинула на права та інтереси учасників судового спору.

На думку скаржника, оскільки незаконність і безпідставність судового рішення, яке в подальшому було виправлено шляхом усунення описки, самостійно встановлені колегією суддів у процедурі виправлення описки, допущення такої описки, яка суттєво вплинула на права та інтереси учасників справи, є підставою для притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності, як і сам факт виправлення допущеної описки, оскільки вона стосувалася суті постанови суду, а не граматичних чи арифметичних помилок. При цьому скаржник послався на практику Великої палати Верховного Суду (ухвала від 4 вересня 2019 року у справі № 9901/87/19), відповідно до якої при виправленні описок суд не може змінювати зміст судового рішення, а лише усуває неточності, які впливають на можливість його реалізації чи правосудність.

У зв'язку із зазначеним скаржник вказує на наявність у поведінці суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Пескова В.Г., Білоуса В.В., Погребняка В.Я. ознак дисциплінарних проступків, визначених підпунктом «а» пункту 1, пунктом 4 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», та просить притягнути їх до дисциплінарної відповідальності.

Відповідно до підпункту «а» пункту 1 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» підставою дисциплінарної відповідальності судді може бути умисна або внаслідок недбалості незаконна відмова в доступі до правосуддя (у тому числі незаконна відмова в розгляді по суті позовної заяви, апеляційної, касаційної скарги тощо) або інше істотне порушення норм процесуального права під час здійснення правосуддя, що унеможливило реалізацію учасниками судового процесу наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків або призвело до порушення правил щодо юрисдикції або складу суду.

Стверджуючи про наявність у поведінці суддів ознак дисциплінарних проступків, що передбачені цією нормою, скаржник не наводить у дисциплінарній скарзі конкретних відомостей із посиланням на докази, що вказували би на допущення суддями будь-якого із визначених у цій нормі проступків. Зокрема, у дисциплінарній скарзі відсутні такі обґрунтовані відомості як щодо допущення суддями незаконної відмови у доступі до правосуддя, так і щодо істотного порушення норм процесуального права, яке мало наслідком унеможливлення реалізації учасниками судового процесу наданих їм процесуальних прав та виконання процесуальних обов'язків або призвело до порушення правил щодо юрисдикції чи складу суду.

Згідно із пунктом 4 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» підставою дисциплінарної відповідальності судді може бути умисне або внаслідок грубої недбалості допущення суддею, який брав участь в ухваленні судового рішення, порушення прав людини і основоположних свобод або інше грубе порушення закону, що призвело до істотних негативних наслідків;

Стверджуючи про наявність у поведінці суддів ознак дисциплінарних проступків, що передбачені цією нормою, скаржник також не наводить у дисциплінарній скарзі конкретних відомостей із посиланням на докази, що вказували би на допущення суддями будь-якого з визначених у цій нормі проступків. Зокрема, у дисциплінарній скарзі відсутні такі обґрунтовані відомості як щодо допущення суддями порушення прав людини і основоположних свобод, так і щодо іншого грубого порушення закону, що призвело до істотних негативних наслідків, оскільки скаржник, який не є учасником судового спору між юридичними особами, не зазначає, які саме права чи основоположні свободи та яких саме осіб були порушені суддями у зв'язку із ухваленням ними судових рішень у наведеній справі, одним з яких виправлялась допущена у постанові суду описка (у цілях забезпечення юридичної визначеності та приведення резолютивної частини постанови у відповідність до мотивувальної її частини), та не наводить цьому відповідні докази, а також не вказує про настання у зв'язку із цим істотних негативних наслідків для будь-яких осіб та не посилається на жодні докази, що вказували б на наявність таких наслідків.

При цьому під час попередньої перевірки дисциплінарної скарги встановлено таке.

Постановою Верховного суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 19 квітня 2018 року у справі № 920/618/17 судді Песков В.Г., Білоус В.В., Погребняк В.Я. вирішили: «Постанову Харківського

апеляційного господарського суду від 07.11.2017 та рішення Господарського суду Сумської області від 20.07.2017 у справі № 920/618/17 скасувати, а справу направити на новий розгляд до Харківського апеляційного господарського суду» (пункт 2 резолютивної частини постанови).

При цьому у пункті 24 мотивувальної частини постанови, про який зазначено в дисциплінарній скарзі, судді зазначили таке: «За таких обставин колегія суддів дійшла висновку про те, що судами першої та апеляційної інстанції було порушено принцип повноти оцінки доказів та їх відображення у прийнятих судових рішеннях, якими вирішувався спір по суті, що вимагає направлення справи на новий розгляд до суду апеляційної інстанції. У пункті 25 мотивувальної частини постанови також зазначено, що під час нового розгляду суду апеляційної інстанції необхідно врахувати наведене, встановити категорію спірного об'єкта, перевірити наявність (відсутність) усіх складових елементів цивільного правопорушення з боку відповідача та вирішити спір відповідно до вимог закону.

Отже, резолютивна частина вказаної постанови очевидно не відповідала її мотивувальній частині, в якій колегією суддів було обгрунтовано (мотивовано) прийняте нею рішення у справі про направлення справи на новий розгляд саме до суду апеляційної інстанції, до повноважень якого віднесено перегляд рішень суду першої інстанції. Всупереч зазначеному скаржником з наведеного змісту постанови також не вбачається, що б в резолютивній частині постанови було зазначено про відмову у позові, а в пункті 24 її мотивувальної частини - що рішення суду першої інстанції є незаконним. Водночас висновок колегії суддів касаційного суду про необхідність направлення справи на новий розгляд до суду апеляційної інстанції не викликає сумніву з огляду як на мотивувальну частину постанови, так і на її резолютивну частину, що не узгоджується із висновком в резолютивній частині постанови про необхідність скасування рішення суду апеляційної інстанції, оскільки таке може мати місце у разі нового апеляційного розгляду справи.

Ухвалою Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 26 червня 2018 року у справі № 920/618/17 судді Песков В.Г., Білоус В.В., Погребняк В.Я. за власною ініціативою вирішили: «Виправити описку в постанові Верховного Суду від 19.04.2018 у справі № 920/618/17, а саме виключити із пункту 2 резолютивної частини постанови слова: «та рішення Господарського суду Сумської області від 20.07.2017».

В мотивувальній частині цієї ухвали зазначено, що колегією суддів було встановлено допущення описки при виготовленні тексту постанови суду, яка має бути виправлена згідно із частиною першою статті 243 Господарського процесуального кодексу України, не зачіпаючи суті рішення, шляхом виключення з пункту 2 резолютивної частини постанови тексту про скасування рішення суду першої інстанції.

У цьому випадку не видається обгрунтованим твердженням скаржника, що шляхом виправлення описки зміст (суть) постанови суду було змінено на протилежний, оскільки протилежним рішенням суду касаційної інстанції було би рішення про залишення оскаржуваних рішень без змін чи про їхню зміну або рішення про прийняття нового рішення. Не видається обгрунтованим і твердження скаржника, що після виправлення описки у постанові суду

касаційної інстанції юридична сила рішення суду першої інстанції була поновлена, оскільки таке рішення у разі його апеляційного оскарження набирає законної сили після ухвалення відповідного рішення судом апеляційної інстанції, проте постанова суду апеляційної інстанції про залишення без змін рішення суду першої інстанції була скасована постановою суду касаційної інстанції.

Таким чином, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги, врахувавши доводи скаржника, встановлені обставини та вимоги закону, приходжу до висновку, що скарга Бережного Д.В. не містить відповідно до вимог пунктів 3, 4 частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» конкретних відомостей із посиланням на докази про наявність у поведінці суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Пескова В.Г., Білоуса В.В., Погребняка В.Я. ознак дисциплінарних проступків, що відповідно до підпункту «а» пункту 1, пункту 4 частини першої статті 106 цього Закону можуть бути підставою дисциплінарної відповідальності судді.

Пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» передбачено, що дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді та/або посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді.

З огляду на викладене дисциплінарну скаргу слід залишити без розгляду та повернути скаржнику.

На підставі викладеного, керуючись статтею 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», статтями 42–44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Другої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Бережного Дмитра Вікторовича стосовно суддів Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Пескова В'ячеслава Геннадійовича, Білоуса Володимира Володимировича, Погребняка Володимира Яковлевича залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Другої Дисциплінарної палати
Вищої ради правосуддя**

М.П. Худик